

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษาเรื่องการชันสูตรพลิกศพ โดยการผ่าศพกับหลักอิสลาม ภายในประเทศไทยนั้น เพื่อวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้รับทราบถึงข้อควรปฏิบัติในการดำเนินการตรวจชันสูตรศพ ตามกระบวนการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ตามหลักศาสนาอิสลาม เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในแง่ของการนำไปปฏิบัติในการตรวจสอบสาเหตุการเสียชีวิต และการพิสูจน์เอกลักษณ์ของบุคคล อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในการสอบสวนคดีตามกระบวนการยุติธรรม รวมถึงเพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิควมชอบธรรมของผู้เสียชีวิตที่ไม่สามารถระบุสาเหตุการตายได้ ซึ่งหากมีผลการชันสูตรศพโดยผู้เชี่ยวชาญก็จะเป็นประโยชน์ต่อการทำให้ทราบถึงข้อเท็จจริงและสามารถหาสาเหตุของการเสียชีวิตอันจะนำมาสู่การหาตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดี และส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ตาย ญาติพี่น้องของผู้ตาย ได้รับการชดเชยเยียวยาความเสียหาย ซึ่งการให้ความเป็นธรรมดังกล่าวจะมีผลทำให้เกิดความเชื่อมั่นในระบบงานยุติธรรมและความสงบที่สูญเสียไปได้คืนกลับมา

ดังนั้น การตรวจชันสูตรศพโดยละเอียด หรือการผ่าพิสูจน์ศพ ในบางกรณีจึงมีความจำเป็นอย่างสูง แต่เพื่อให้การชันสูตรพลิกศพเป็นไปโดยคำนึงถึงหลักการทางศาสนาอย่างเคร่งครัดการมีแนวทางในการตรวจชันสูตรศพ จึงมีความสำคัญยิ่ง เพราะสำหรับมุสลิมแล้วการให้เกียรติต่อศพเป็นแนวปฏิบัติที่จะละเลยมิได้ ในกระบวนการจัดการศพทุกขั้นตอน ต้องระมัดระวังมิให้กระทบกระเทือน หรือ เกิดอันตรายต่อศพ และให้ทำพิธีฝังศพโดยเร็วที่สุด นอกจากนี้ การมีแนวทางชันสูตรพลิกศพโดยการผ่าศพนั้นจะช่วยป้องกันความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นจากการกระทำโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และจะช่วยให้การตรวจชันสูตรศพเป็นไปอย่างรวดเร็ว และเหมาะสมตามหลักการทางศาสนา นอกจากนี้ ประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว การวางแนวทางการชันสูตรพลิกศพโดยการผ่าศพไว้จะทำให้สามารถนำไปใช้ได้กับบุคคลทุกคนที่นับถือศาสนาอิสลามในประเทศไทย ตลอดจนบุคคลที่เป็นมุสลิมของต่างประเทศแต่เข้ามาเสียชีวิตภายในประเทศไทย ควรมีการวางหลักดังกล่าวให้สามารถปฏิบัติได้จริงกับ บุคคลทุกคนที่เป็นมุสลิม เพื่อประโยชน์ในอนาคตข้างหน้าประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยที่บุคคลจะได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกัน ภายใต้มาตรฐานเดียวกันทุกคน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องระหว่างกฎหมายกับหลักศาสนาต่อไป จากการศึกษาทั้งหมดพอสรุปได้ว่า กฎหมายสามารถบังคับใช้ได้กับบุคคลทุก

ศาสนา ทุกชนชาติ รวมถึงอิสลามด้วย แต่มีข้อขัดข้องเกิดจากความเข้าใจผิดจึงต้องไปเสนอ
ข้อเสนอแนะที่ว่า

5.2 ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การชันสูตรพลิกศพมุสลิมเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
และสอดคล้องกับหลักการทางศาสนาอิสลาม รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย
และหลักศาสนา จึงควร กำหนดรูปแบบ และวิธีการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งจะได้นำไปสู่
การนำไปปฏิบัติจริง

1. เห็นควรมีการกำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการชันสูตรพลิกศพโดยการผ่า
ศพกับหลักอิสลามให้ชัดเจน เช่น หากเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ก็ควรมีการออกเป็นระเบียบ
หรือหากเป็นกระทรวงยุติธรรมรับผิดชอบ ก็ควรออกเป็นกฎกระทรวง

2. ระเบียบหรือกฎกระทรวงเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพโดยการผ่าศพของผู้นับถือ
ศาสนาอิสลามนั้นควรมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. กำหนดรูปแบบและวิธีการในการชันสูตรพลิกศพและผ่าศพมุสลิม

ข้อ 2. “กรณีจำเป็น” หมายความว่า การชันสูตรพลิกศพเพื่อสอบสวนในคดีอาญา
หรือเพื่อวิเคราะห์โรคและป้องกันการแพร่ระบาดของโรค หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลใดตายโดย
ผิดธรรมชาติ หรือตายระหว่างอยู่ในการควบคุมของเจ้าพนักงาน ให้มีการชันสูตรพลิกศพ เว้นแต่
ตายโดยการประหารชีวิตตามกฎหมาย

การตายโดยผิดธรรมชาตินั้นคือ

- (1) ฆ่าตัวตาย
- (2) ถูกผู้อื่นทำให้ตาย
- (3) ถูกสัตว์ทำร้ายตาย
- (4) ตายโดยอุบัติเหตุ
- (5) ตายโดยยังมีปรากฏเหตุ

ข้อ 3. ให้มีกรรมการอิสลามหรือ ผู้นำศาสนาอิสลามเข้ามามีส่วนร่วมในการ
ชันสูตรพลิกและผ่าศพตรวจ

ข้อ 4. ผู้เข้าร่วมในการชันสูตรพลิกศพ จัดให้มีบุคคลดังต่อไปนี้

- (1) พนักงานสอบสวน
- (2) แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านนิติเวช
- (3)ญาติของผู้เสียชีวิต
- (4) กรรมการอิสลามหรือผู้นำศาสนาอิสลาม

ข้อ 5. แพทย์นิติเวชที่ทำการผ่าศพตรวจกรณีจำเป็นให้เป็นบุคคลดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ที่จับต้องศพต้องเป็นเพศเดียวกับศพ
- (2) หากไม่มีแพทย์มุสลิมที่เป็นเพศเดียวกันให้ใช้แพทย์ที่นับถือศาสนาอื่นได้แต่ต้องเป็นเพศเดียวกับศพ
- (3) กรณีที่ผู้ตายเป็นเพศหญิง และไม่มีแพทย์ที่เป็นมุสลิม ให้ใช้แพทย์ชายที่เป็นมุสลิมได้
- (4) แต่หากไม่มีเลยให้ใช้แพทย์เพศชายที่นับถือศาสนาอื่นได้

ระหว่างการชันสูตรศพจะต้องมีพยานร่วมอยู่ด้วย และต้องมีผู้ช่วยผ่าศพ และหากแพทย์กับศพไม่ใช่เพศเดียวกัน แพทย์จะต้องพยายามไม่มองส่วนลับข องศพ และต้องตรวจเฉพาะส่วนที่จำเป็นเท่านั้น ต้องจัดให้มีการปกปิดส่วนที่ไม่ได้ผ่าโดยใช้ผ้าคลุม และเปิดช่องไว้ในส่วนที่มีการผ่าชันสูตรเท่านั้น